

Predplata u Šibeniku:
Pojedini broj stoji 4 pare.
Na knu 6 para.
Predplata van Šibenika:
na godinu 8 Kr.
na po godine 4 Kr.

Vlastnik,

izdavatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIEČ

Pisma i predplate šalju se ured-
ništvu. — Nefrankirana se pisma
ne primaju. Rukopisi se ne vra-
ćaju. — Oglasi se tiskaju po 20
para, priobčena, zahvale, itd. po
40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarnica
Ivan Štagltnar
Trg Sv. Ivana.

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

POSLE GODINE DANA

Sutra se navršuje taman godina od smrti nezaboravnog *Antuna vit. Šupuka*. Što je Šupuk bio Šibeniku, suvišno je ponavljati; lani pri smrti i sprovodu njegovu to se je najbolje očitavalo. Šibenik ne će nikada zaboraviti ime Ante Šupuka, jer je s tim imenom skoptana sva narodna borba u Šibeniku.

Šupuku će se svjedjer upisivati u najveću zaslugu ono djelo, kojim je najplemenitije okrunio cijeli svoj rad: djelo sloge između šibenskih pravaša i narodnjaka. Svojom pronicavošću i uvidljivošću upoznao je, da će bez te sloge bit teško gradu i narodu, upoznao je, da rad i nastojanje starih narodnih boraca treba još uvijek nastavka, a da tog nastavka nema bez mladih sila; opazio je, da u pravaškoj stranci vladaju oduševljenje, volja, priegor i čiste, iskrene namjere, pa je hotio da svoj rad završi slogom svih tih dobrih elemenata na korist i sreću svog rodnog grada. Vodjen i prožet tom mislju, uspio je, da ju ostvari i od tog časa kao da je nastalo novo razdoblje u javnim i političkim odnosima Šibenika. Slogu je svaki pravi građanin s veseljem pozdravio i u duhu te sloge počelo se raditi. Već prve posljedice toga rada morale su zadovoljavati svakoga. Nakon toliko godina stranačkih trvenja i nezadovoljstva, nakon tolikih kunja i utaman iztrošenih sila, kao da je nastupila vedra tišina, kao da se već počelo ozbiljno kreći široko polje rada i nastalo bolje, žudjeno vrijeme.

Nitko nije već ni slutio, da bi se mogla vratiti stara prezrena vremena, da bi se mogao naći zloduh, koji će u tu slogu dimnut i izazvati nove zamršaje, nove neprilike.

Ali „djavo nit ore nit kopa!“ Izenada, bez razloga, bez poverda, Šibenik doživljuje neugodne prizore, doživljuje da jedan od najvjernijih pristalica Šupukovih, čovjek, koji

je bio nerazdjelivi njegov drug, svakidani gost za njegovim stolom, čovjek, kojemu je djelo Šupuka moralo biti najsvetije, odjednom ustaje, da radi proti tome djelu, proti slogi i da se u to ime združiti baš s onim elementima, koji su bili nepomirljivi protivnici Šupuka i njegova nastojanja, protivnici sloge radi Šupuka istoga. Taj se čovjek druži s tim protivnicima, o kojima nije znao nego s preziranjem uvijek govoriti.

Tim ne samo, da je navukao na se prikor i prezir svih poštenih narodnjaka i svih pravaša šibenskih već je svetogrdno pogazio i slavnu uspomenu *Antuna vit. Šupuka*, koji se mrtav u grobu mora sigurno snebivati nad izdajničkim djelom onoga, u koga se on možda više pouzdavao.

Zašto je to učinio, što ga na to potaklo? To on jedini u svojoj savjesti može odgonetati.

Naravna je stvar, da je onakovo postupanje moralo izazvati neku reakciju, neko zgražanje kod svih dobromislećih građana, pa za to i doživjesmo ona otkrića u javnoj štampi, koja nam ljude, rušitelje sloge, ukazuju u zazornoj slici, kao ljude kompromitovane pred javnim mnenjem.

I tako je u prilikama šibenskim nastala opet promjena u toliko, u koliko se našli s jedne strane ljudi protivni uglavljenoj slogi, a s druge strane ljudi, koji toj slogi hoće da ostanu vjerni, kako im postenje i rodoljublje nalaze.

Ovo je stranačka slika, koju nam Šibenik pruža danas posle godine dana nakon smrti *Antuna vit. Šupuka*, i mi smo smatrali shodnim, da samo ovo iztaknemo, e da tim sve šibencane uputimo u pravu istinu, koja se ne da oboriti.

Šibenčanima svjestnim i poštenim mora da je već sve jasno, te kad smo ovo danas rekli, podpunno smo sigurni, da im tu nema već oklievanja ni kolebanja. Zna se, tko je slogu uzdržao i poštovao, zna

se, tko ju je htio narušiti i pogaziti, zna se tko je ostao vjeran zadnjemu djelu nezaboravnog Šupuka — zna se, tko je Šupuka i njegovo najljepše djelo izdao.

Spomeni se svega toga, šibenski narode, i na godišnjicu smrti tvog odličnog prvaka i vodje, biraj: ili s onima, koji mu ostadoše vjerni i koji neće da sloga šibenskih Hrvata propadne, ili s onima, koji mu se iznevjeriše i koji bi zbog svojih osobnih interesa htjeli, da te opet uvedu u napast, da razpire u tebi bratsku mržnju i razdor.

Ti si pozvan da sudiš, — sudi, kako te duša steže.

Napokon!

Kako nam je brzoglav javio iz Beča, predsjednikom pokrajinskog poljodjelskog Vieća imenovan je Hubert knez Borelli, a članovima sa strane vlade knez Fanfogna i pokrajinski nadzornik poljodjelstva Zotti.

Od smrti blagopokojnog Vrankovića mi nismo imali predsjednika pokrajinskog poljodjelskog Vieća, a ni samo Vieće kroz cijelo ovo razdoblje nije dalo ikakvog znaka života.

Sve, što se je na gospodarskom polju poduzelo i učinilo, radilo se je po inicijativi pojedinaca, dok je vlada svoj neznatni rad tajnim držala i od slučaja do slučaja, amo tamo po koju mrvicu dobacila bez ikakve stalne osnove.

Radi ovoga kod nas je na gospodarskom polju nastao takav kaos, da mu je malo para. Zgodno bi se ovdje mogla primieniti ona narodna: „Ne znalo se ni tko pije, ni tko plaća“.

Filoksera se sve to više širi, a glasovi dolaze, da je narod lozom zavarano.

Na Vrani i u Kninu vlada samovolja upravitelja, a njemština cvjeta, kô da smo u sred Berlina. U Splitu podignuta poljodjelska škola, ali prazna, a u Sinju ništa

se ne radi. Putujući učitelji teoriju, a najvrjedniji je onaj, koji bolje zna njemački. Poljodjelska poslovica kô da je stvorena samo za Zadar i okolicu; u njoj takodjer vlada kaos. Poljodjelsko Zadrugarstvo nesložno, a slobodnije gospodarske institucije ubivene. Ovo je slika, koju nam predstavlja naše gospodarstvo.

U ovakvim teškim prilikama mora da zasjedne na stolicu predsjednika pokrajinskog poljodjelskog Vieća Hubert knez Borelli.

Priznati moramo, da je g. Borellu mučan položaj, jer na nj gleda danas cijela Dalmacija, gleda ništa manje u nj, nego li u predsjednika pokrajinskog Sabora.

U ovoj eminentno poljodjelskoj zemlji, za koju vlada ništa ozbiljna i trajna učinila nije, teško je obnašati čast predsjednika poljodjelskog Vieća, te s toga smo više nego uvjereni, kad se je g. Borelli nakon toliko nagovora dao sklonuti, da bude imenovan, da on to nije učinio bez neke obveze sklopljene između njega i vladinih ljudi.

Mi g. Borellu ne ćemo davati ni savjeta, ni uputa, jer su rane Dalmacije na daleko poznate, pak su za stalno i njemu. Kao što znamo mi, uvjereni smo, da zna i on, kako je toli pohvaljeni naert osnove za gospodarstveni preporod Dalmacije ostao na papiru, da se ništa trajna i valjana učinilo nije; a osim toga, da se je i u naš gospodarski organizam uvukla njemština, koju, nadamo se, da će on znati ukloniti.

Mi se nadamo, da će se gosp. Borelli znati otrresti onih lažnih i krivih proroka, koji su do sad pokazali, da rade samo na štetu i propast našeg gospodarstva, i da će on znati i htjeti okupiti oko sebe samo zdrave i valjane elemente, te tako udariti nov temelj našem gospodarskom napredku i podignuti naše pokrajinsko poljodjelsko Vieće do one visine, na kojoj se takove institucije nalaze u drugim pokrajinama. U toj nadi čekamo ga na djelu.

IZ JAPANSKOG SVIETA

Daleko otočno carstvo ove „Britanije u Aziji“, kako je neki geograf veoma zgodno nazvao Japan, uzbudjuje već davno svojim modernim težnjama sve više evropskog zanimanje. Eyo nekoji misli ruskog demografa Pelikana o toj zemlji i svijetu. Pripominjemo, da se je pisac bavio punih deset godina u Japanu, pak da je dakle bio u pouzdanoj prigodi, da taj život i pokrete mu rođenim očima gleda i prosudjuje. I posmatrajući to podmladivanje, pisac nije mogao, a da ne opazi, e Japanac nije drugo ni vjest imitator, koji prihvaća jedino spošnost evropskog života, običaja i civilizacije, pak žali, što se zaboravljaju one neke stare institucije, proizišle iz prošlosti toga naroda; institucije, koje su daleko srodnije njegovu temperamentu, njegovu fizičkomu i moralnomu organizmu. I kako

u obće sve udi, kad se pegoni, tako se to pravilo osvećuje i narodnomu karakteru ovoga svijeta, koji sine za novotarijama isto tako naglo i nepromišljeno, koliko se je njegov susjed u „carstvu sredine“ ukocio u okovima hiljadugodišnjih tradicija, da mu ni prve glave — dosta je samo da podsjetimo na nedavnu knjigu velikog kineskog dostojanstvenika o evropskoj kulturi — ne mogu misliti praktičnije spram duha vremena. Manimo onu kopiju parlamentarizma i političara, koji se rado kite zvučnim naslovima evropske titulature; spomenimo u tome jedino, da Japanom vlada oligarhija, pak predjimo da pogledamo užu društveni život. Naći će se u tom kolu i gdjejkoja originalna oznaka. Prvo, što stranac u Japanu na svakom koraku opaža, jeste veoma velika jednostavnost u toga naroda. A u tome i jeste liepa pohvalna crta japanskog ukusa. Dok Kinez, na primjer,

voli razkoš u materijalu (skupocjene kovine), Japancu je glavno izrada, a vriednost materijala tek je sporedna. Životne im potrebe sasvim su skromne; malo jedu, a piju još i manje. Nemar, pače i neko preziranje zlata i srebra, ostalo je u njima još iz prošlosti; želja da se povedaje privatni imetak takodjer je minimalna. To se opaža i na riečima za brojenje, gdje su pozajmili od Kineza rieč „man“, koja označuje obćenito sve brojeve iznad 10.000.

Ta jednostavnost iziće se u njihovoj arhitekturi. Kuće su redom od drveta; ovaj građevni materijal upotrebljuje se zbog čestih trusova, te one i samim oblikom, kako su građene, mogu da izdrže manje trešnje. Uzdrma li se zemlja, to se takove kuće uzuljaju — prije neg što će da se obore, i stanari mogu da još za doba iznesu živu glavu. Trusovi su obična, svagdašnja pojava u

Japanu; godine 1870. bilo je u Jokohami 132 potresa, i to u 26 dana. God. 1793. poginulo je s te nesreće na malom ostrvu Kin-su 50.000 stanovnika, a god. 1854. propao je u jednom trusu grad Simoda, pokopavši u ruševinama nekoliko hiljada žitelja. God. 1889. uništilo je nekih pedesetak potresa za tri, četiri sedmice do 3000 ljudi. U drugu pak ruku japansko je podneblje veoma vlažno, pak kuće od kamena ne bi dugo stajale.

Nu sve da su to uslovi odredjeni prirodnim prilikama, ipak dan danaske moderni Japanci sanjare o ulicama, u kojima će se dizati pod nebu ogromne tro- i četverokratne evropskih metropola. I to je ono, što valja požaliti, jer doista i nema ništa ljepšega i slikovitijega, da i ne spominjemo zdravstvene razloge, nego što su te male, japanske drevnjare, građene na starinsku i toliko nalik na dražestne ljetnikovce. (stied.)

G štetnim mrežam.

Najviše se ribe lovi mrežama; ovo u pače jedine sprave namijenjene industrijalnom ribarenju i onome malom ribarenju, kojim ribar nastoji da dohije, čim bi se od dana do dana prehranio.

Mreže upotrebljavamo na dva načina: jedne stavljamo u more da čekamo ribu, koja putuje, a to su mreže *stajačice*; druga zapašemo dio mora, pak ih, kad su dosegle dno, potežemo kraju: to su *potegače* ili *trale*.

Od mreža stajačica malo je koja štetna po ribarstvo, ako se izostavi uporaba pokuba pri tome. Najštetniji, a i zakonom zabranjen lov bilo za vazda, bilo na stanovit doba godine ili u stanovitim predjelima jest onaj *fruzatolom, migavicom, buskavicom* i čozotskom kočom.

Fruzata (kumbac) štetna je po ribarstvo u koliko ribe, a osobito zubati, kad idu da polože svoje ikre, bivaju nemilice sa svojih legla tjerane sve dok fružataru u mrežu ne upadnu. Riba se pri tom tako uplašila da leti bez obzira na kud bilo. Jednom smo se desili pri ovakovom lovu i svojim očima vidili, kako je zubata od 16 kg. ustravljen poletio u kraj i izletio na kopno.

Buskavica s pokukom rabi se najviše za lov gavuna, a djeluje isto štetno kao i fružata, te je stoga za vrijeme mrištenja gavuna strogo zabranjena. Gavuni ulovljeni buskavicom dadu se prepoznati po tome, što malne svaki nosi ili na glavi, ili na drugom kome mjestu trupa kolobar u naokolo i mal ne svaki ima izvrnute škrge.

Migavica je izum prilično novijeg doba, ostavština republike dubrovačke. Njezina uporaba razlikovala se je po svoj obali ne da se njom lovi riba tiho, po noći, kako se svim drugim potegačama od pantivieka čini, nego da se lovi po danu pomoću strašila, naime miganjem mrežnih oka, koja se potezanjem mreže otvaraju i zatvaraju. Ovaj je izum potakla misao štednje, jer stavljanju mahu u mrežu *po dugo*, mjesto *po široko*, kako je kod svih drugih, može se manjim materijalom sašiti veća potegača, koja može da bude i mnogo rjeđa, jer lovi obdan. Nije se dakle mislilo na teške posljedice te štednje, u koje posljedice još svi ne vjeruju, i ako se po lovištima čuju česta psovanja proti ovom načinu ribanja.

Koča je čozotska mreža i njihov izum i ako oni kažu da je to izum Sv. Andrije! Sastoji se od četiri diela, koja se čozotsku zovu *Cogollo, Sacco, Corpo de re, Poré*. Poré to su dva krila kočea, koja su od riedkoga tega stavljeni po dugo, kao u našoj migavici. Na kraju svakog krila stoji kratko, ali jako kopljaste (60-70 cm), na koje je privezano debelo uže. Izpod užeta visi liban, debelo konop, koji dere po danu i muti; što je more mutnije, kočea bolje lovi! Na ovo debelo uže privezana su tanka užeta, kojih ribar nadoveže sad više sad manje naprama dubini, vjetru itd. Kraj jednoga krila prihvatiti jedan *bragoc*, a kraj drugoga drugi, raztvoje jedra i haj! da se dere. Poslie 2-3 sata potezanja pribire se iz kala, gliba, kamenja i maža usmrćena i izgnječena riba. Sestra kočea jest *tarlana*, sama što je od one manja. Zahvaleći Bogu u našoj šibenskoj okolici ovog bića mi nemamo. Ali sasvim tim vlada ne bi smjela nigdje po Dalmaciji dopustiti Čozotima u našem moru loviti.

Još je jedno sredstvo, koje naši ribari i neribari rabe, a ne bi smjeli, a to je ubojstvo tunja i palamida *strilom*. Tunj je jako pametan i žive u združgama; kad jedan ranjen i obiliven krvlju dodje među družinu, tad se svi razbjegnu i teško se opet sjate. Više

puta strijela je kriva, da mjesto ulovit koju tisuću glava, ulovi ih se samo pet šest. Radi svoje vlastite koristi ribari se imaju striele okaniti.

DOMAĆE VIESTI

Sutra će minut godina od smrti odličnog šibenskog sina, narodnog prvaka, neprežaljenog *Antuna viteza Šupuka*, koji je rodnome svome gradu bio posvetio sve svoje sile i učinio mu toliko dobra. Harnost naroda najjasnije se izkazala, kad Mu je mrtve ostanke sproveo do hladnoga groba. Ta će harnost, ko i uspomena Njegova, živiti neizmisliva, — prelazit će od koljena na koljeno: ime Antuna Šupuka ne će umrijeti.

U Njegovu obsežnom radu za dobro Šibenika najsvietlija je tačka: sloga šibenskih Hrvata, postignuta Njegovim nastojanjem. Njegov duh lebdi nad tom slogom i ne će dopustiti, da je itko uzdrma, da itko poruši njegovo najljepše djelo, u kojemu se je pod svoje stare dane nasladio.

Na godišnjicu smrti Njegove obnovimo želje i odluke naše, da budemo uvijek složni u radu za dobro zavičaja i mile Hrvatske, i da se ne ćemo dati zavesti ni zastrašiti od nikoga. Time ćemo najbolje ugoditi duši nezabornog pokojnika; time ćemo najbolje dokazati, da znamo vjerno izpunjavati Njegovu posljednju želju.

Slava Anti Šupuku!

Zadušnice za Strossmayera obdržale su se na 8 o. mj. u stolnoj Bazilici uz saučeaše naroda, svih mjestnih vlasti, predstavništva svih društava i javnih ustanova. „Hrvatski Sokol“ pristupio je u liepom broju, predvođen društvenim barjakom. U sredini crkve dizao se ukusan katafalak. Pontifikalnu je misu odpejao presvietli biskup Palušić. Pjevanje uz orgulje liepo je uspjelo. Poslie mise sa propovjedaonice Prečastni kanonik Gojanović izreče krasnu besjedu, u kojoj je sočno ocrtao život i rad Strossmayera i znamenitost toga rada po kulturni napredak hrvatskoga naroda. Govor je učinio najljepši utisak, koji biranom formom, toli krjepkim i osjećajnim sadržajem. Nakon govora svi se gnuti raziljose, a „Hrvatski Sokol“, praćen „Šibenskom Glazbom“, krenu preko grada u društvene prostorije.

Da su zadušnice ovako liepo izpale, zahvaliti je skupnom nastojanju presvietlog biskupa, te ugledne Obćine, koja je u tu svrhu izdala na gradjanstvo krasan proglas. Liep je bio i latinski epigrafski sastavak, tiskan ovom prigodom.

I tako se i Šibenik, makar čedno, odužio slavnoj i miloj uspomeni velikog biskupa Strossmayera.

Perota. U ponedjeljak dne 8 o. mj. držala se razprava proti Luki Pačiću za umorstvo na štetu Simuna Vlašića. Predsjedao je g. predsjednik pl. Grigoso, državni je odvjetnik bio g. Marocchia, a sa strane obrane bijaše D.r. Krstelj. Razprava je trajala do juče u 10^{1/2} sati u večer, te bi obuzenik osudjen radi ubojstva na 7 godina teške tamnice poostrene sa 84 tamnih izba. Razprava je bila vrlo zanimiva, jer se učin zbio, mal da ne, u sredini grada, te je obuzenik bio svakome poznat.

U „Jedinstvu“ od 5 o. mj. ima brzojav, u kojem se javlja, da je kod gosp. zastupnika Dulibića bila deputacija od osam najodličnijih gradjana „pristaša hrv. stranke“. U koliko mi znamo bili su: Dane Baranović, Vice i Mijo Ilić, Iva Pekas, Niko Marinković, Marko Šarić, Šime Borčilo i Paško Rora.

Pitamo „Jedinstvo“, jesu li to ti „najodličniji gradjani“? U tom brzojavu kaže se, da se je D.r. Dulibić o mnogo čemu uvjerio, što nije znao itd.

Mi naprotiv znamo, da je D.ra Dulibića onaj brzojav presentio, da se je on uprav zgrozio nad krupnim lažima, koje su u njemu predane.

„Trščanski Lloyd“, list za narodno gospodarstvo, koji izlazi svake subote u Trstu, donosi u svakom broju obilje zanimivih članaka i viesti, te se svojim sadržajem preporuča sam po sebi. On donosi članke o svim strukama narodnog gospodarstva. S toga nijedan otmjeniji trgovac, industrijalac, obrtnik, posjednik pomorac, ne bi smio biti bez njega. I svratišta, kavane, gostionice, čitaonice, obćine, štedionice, banke, obrtne i vjersijske zadruge, jednom rieči, svi bi morali držati „Trščanski Lloyd“, kojemu je zadaća, da ore i radi na onom polju naše budućnosti. Našeg dobrostanja, koje je jedino sredstvo naseg uskrasnuća, a to je polje: *narodno gospodarstvo*.

Predplata na „Trščanski Lloyd“, iznosi na godinu K. 12, a na pol godine K. 7 u cijeloj monarhiji. Izvan monarhije, gdje godj bilo, godišnja predplata iznosi 20 franaka u zlatu. Novci i pisma šalju se vlastniku i glavnom uredniku „Trščanskog Lloyd“, g. Fr. Kučiniću, Trst, Via Fabio Severo, br. P. 104. T. 246 (vlastita kuća).

Zahvala. Najljepše zahvaljujem ovdješnjem glavaru državne željezničke stanice na izvanrednoj usluzi, kojom me je počastio, kad mi je s osobitom spremnošću pripravio četiri vozna kola za ukrcavanje trgovine, koja sam jur prošlog petka naredio, dok danas - ponedjeljak - još uvijek čekam, da rečene vozove dočična tvornica opremi.

Hvala na posjepnosti!

Šibenik, 8 svibnja 1905.

Ivan Medić.

Kazalište Mamzeleni. U nedjelju večer bila je posljednja predstava družva g. Majeroni-a. Kazalište je bilo prilično puno. Izvelo se nekoliko novih igara i pokusa, između kojih su najzanimiviji bili pokusi telepatije. Šteta samo, što se u tim pokusima osobe iz obćinstva pozvane od g. Majeroni-a na sudjelovanje nisu pokazale najspretnije.

Našim dopisnicim preporučamo kratkoću. Neka im nije na uvredu, ali molimo ih, da svoje dopise sastavljaju po prilici onako, kako su već dosada vidili da ih mi prikraćujemo. Prostor nam drugačije ne dopušta, a što kraće to se radije čita.

Svim usjevima povišena je ovih dana cijena, a to jer iz raznih strana Ugarske dolaze viesti, da su uslied pretrpljene zime usjevi prorijedjeni i zaostali. Računa se, da će postojeće kolike usjeva uprav doseći do nove žetve, ali zbog dvojnog izgleda za novu žetvu cijene su poskočile i za one usjeve koji će se prodati u novoj žetvi t. j. mjeseca Listopada.

Naše novinstvo. Poslie fuzije klubova između „Narodnog Lista“ i „Hrvatske Krune“ počeli su međusobni napadaji. Ti napadaji prelaze granice umjerenih kritike, te neće služiti nego razpiravanju stranačkih strasti, a otežavat će zajednički rad. Mislimo, da bi se, sa malo dobre volje i međusobnim *poštovanjem*, neke opreke dale izjednačiti — ili barem bi se moglo razpravljati stvarno, a stvarno razpravljanje ne može nego biti od koristi.

Šarić Mate Krstin iz Bilica nastanjen u Šibeniku, strmoglavio se nehotec niz kuću u crničkoj Tvornici sa visine od pet metara. Bio je odveden u bolnicu.

Zaton kod Šibenika. Danas 8 svibnja bile su držane svečane zadušnice za blag. biskupa Strossmayera velikim odazivom naroda.

Blagajna u Vodicam. Mjesečno stanje Blagajne za štednju i zajmove koncem pr. travnja bijaše:

Aktiv.	
Zajmovi zadrugarima	K 73,606:95
Izknazica potrosaka	„ 2,027:92
Razni računi	„ 10,102:89
Novca u blagajni	„ 28:55
	Ukupno K 85,766:31
Pasiv:	
Ulozi na štednju	K 34,447:04
Tekućni računi	„ 47,145:06
Izknazica dohodaka	„ 152:55
Poslovni djelovi pričuva	„ 4,021:66
	Ukupno K 85,766:31

Zadrugara 326.

Rogozničani u ponedjeljak priredile zadušnice blagopokojnom D.r. Josipu Jurju Strossmayeru. Mnogoću kuća izvjesilo crne sagove. „Rogoznički Skup“ i mnoštvo privatnika razvi trobojnice na pō stiega. „Skup“ je korporativno prisustvovao zadušnicam. Na povratku iz crkve čuli se pokliki! Slava Strossmayeru!

Iz Tribunja nam pišu, da stanoviti trgovčiči varaju vinogradare i u sumporu i u galici. Tako zvanu amerikansku galicu prodaju pod imenom engleske, dočim sumpor lošije vrsti stavljaju u uzke vreće i kao najfiniji, uz cijenu 10-12 K 50 klg., prodaju. Ovoj šlepariji imale bi se stati na put sa strane pozvanih.

Iz Stankovaca nam pišu, da se ondješnji lihvar protivu osnutku seoske blagajne. Ali pošto je poznato, da bi ono mjesto po svom položaju i snazi pučanstva moglo pod svoje okrilje skupiti zapuštene i osiromašene ravne Kotare, to je nade, da će se bolji mještani okupiti i, uzprkos protivnih nastojanja, osnovati svoju blagajnu.

Iz Šepurina tuže nam se u odljem dopisu, da je prije kod njih vladalo pravo hrvatsko bratstvo, ljubav i napredak, dočim danas, uslied djelovanja Surinje politike, još vlada u mjestu nesklad, neprijateljstvo, a po tom i nemar za svaki pravi napredak mješta.

Tuže se da nemaju škole, da im za školu služu tlesne i nezdrave prostorijske. Otvorom ove školske god. da su dobili nadopunjak postojeće škole, ali i taj da je u tamnim i tiesnim prostorijam.

Tuže se nadalje, da ženske škole nemaju, i da ima puna tri mjeseca da im djeca planduju. Učitelj u zatvoru, njegova žena učiteljica betežna, škola uvijek zatvorena, ali sasvim tim, da viša vlast nije smatrala za shodno, te doskoči nestašiči obuke u mjestu od 1800 stanovnika.

U istinu, trebalo bi da se školska vlast makne!

Zarin. Svaki dan dolazi amo jedan vojnički parobrodic sa nekoliko čestnika i vojnika. Kažu, da će na Klepcu - najvišem vrhu otoka - graditi tvrđavu.

Srima. Obišao sam ovdješnje vinograde, a i one u Zablacu. U Zablacu krasna mladica, ovdje nešto slaba, ko zakukala, slabo se razvija. Što je tomu uzrok, ne znam. Grožđja ipak imade i sasvim liepo izgleda.

Zarin. Luka nam se zasilje, nit od jaruga, nit od potočina, nego od zapuštenosti pomorske vlade. Polak srednjega mla i cijela obala srednje luke mora da se već u more sruši. Kad bi se to sada stalo popravljati, ni polak troška ne bi bilo, a kad se svali u more, bit će i troška i štete, a možda i ljud školi žrtava. Tko je zvan, ako je pametan, neka se žuri.

HRVATI I HRVATICE!

Spomenite se Istre, kupujući svedjer samo žigice, papir i narodno biljege „družbe Sv. Ćirila i Metod“.

Naše Brzojake.

BEČ, 10 Vlada oprovrgava viest o jednom novoimenovanom parlamentarnom ministarstvu.

OSIEK, 10. Ovdje je započeo obći strajk radnika. Ima nereda. Vojska je pojačana.

BUDAPEST, 9. Grof Josipović u razpravi o adresi počeo svoj govor hrvatski, što je pobudilo veliku senzaciju. U daljnjem govoru, nastavljajuć magjarski polemizira sa predgovornikom Aponijem. Govorio je o hrvatskim odnošajima prema Ugarskoj.

PARIZ, 9. Roždestvenski se nalazi sa svojim brodovljem na otvorenom moru.

PETROGRAD, 9. Kuropatkim je opozvan sa zapovjedništva prve mandjurske vojske. Kreće u Rusiju.